

گروه آموزشی باستان شناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته باستان شناسی

عنوان:

مطالعه و بررسی باستان شناختی محوطه ایلخانی فیض آباد کاشان

استاد راهنمای اول: دکتر رضا نوری شادمهانی

استاد راهنمای دوم: دکتر محسن جاوری

دانشجو: زهرا اسماعیلی

تیر 96

واژه های کلیدی:

سفال، فیض آباد، ایلخانی، قلم مشکی، لعاب تک رنگ، کاشان.

چکیده:

با انجام کاوش در محوطه نویافته فیض آباد در شمال شهر نوش آباد توسط گروه باستان شناسی دانشگاه کاشان که از سال 1391 طی چهار فصل صورت پذیرفت، تعداد زیادی قطعات سفالین به دست آمد که این نمونه ها به دلیل تعدد و تنوع گونه ها مورد مطالعه، طبقه بندی و گونه شناسی قرار گرفت. از این میان کلیه سفال های شاخص به دست آمده از میان نهشته های باستانی و هم چنین قطعات سفالین جمع آوری شده از روی سطح محوطه، بر اساس متغیرهای متعددی طبقه بندی شده و سپس با گونه های تاریخ گذاری شده برخی محوطه های ایلخانی دیگر بررسی گردیدند. نتایجی که از این بررسی ها به بار نشست، حاکی از آن است که محوطه فیض آباد در واقع شهری است از دوره ایلخانی و زمان گاهنگاری این محوطه با توجه به داده های سطحی و نیز برخی شواهد حاصل از کاوش، اعم از سفال به سده های هفتم تا نهم هجری قمری می رسد که در همان حوالی زمانی به صورت آگاهانه متروک شده است. با توجه به مطالعات انجام شده بر روی قطعات سفالین، نتایج زیر حاصل شد: مجموعه سفال های یافت شده از میان نهشته های محوطه فیض آباد در بازه زمانی سده ی هشتم و دوره ایلخانی قرار می گیرند و سفال های نخودی، قرمز و پس از آن سفال فریت یا بدل چینی با لعاب فیروزه ای، لاجوردی، آبی و سفید و قلم مشکی به ترتیب به عنوان گروه غالب و پر تعداد شناخته شده اند. سفال های جمع آوری شده از روی سطح محوطه نیز اکثراً متعلق به دوره صفوی تا سده یازدهم هجری قمری می باشند. به دست آمدن مدارکی همچون میخ های سفالین و یا قطعاتی که در مراحل پخت دچار ایراداتی شده اند، نشان دهنده تولید بومی و منطقه ای سفال است؛ در حالی که وجود قطعات معدودی از سفال زرین فام و نوع سلطان آبادی حاکی از واردات این گونه های سفالی است.